

19. október 2012

Rozpočet 2013 - 2015: analytický pohľad

Erik Bugyi, Martin Filko, Libor Melioris

Na vládou schválený návrh rozpočtu verejnej správy na roky 2013 až 2015 sme sa pozreli optikou štandardných analytických ukazovateľov. Konsolidačné úsilie – čistý príspevok vlády k ozdraveniu verejných financií – dosiahne v roku 2013 výšku 1,9 p. b. pri započítaní zmien v druhom pilieri a 1,5 p. b. po ich očistení. Celkovú potrebu konsolidačných opatrení v porovnaní so scenárom nezmenených politík odhadujeme v roku 2013 na 3,0 percenta HDP.

Náš komentár analyticky hodnotí vládou schválený návrh rozpočtu verejnej správy na roky 2013 až 2015 prostredníctvom štandardných konceptov, ktoré pri zostavovaní svojich fiškálnych prognóz a analýz používajú aj medzinárodné inštitúcie. Podobný prístup používame v programe stability, ktorým každoročne monitorujeme slovenské verejné financie pre Európsku komisiu. Program stability sa pripravuje na jar, keď sú známe len východiská rozpočtu na nasledujúce tri roky. Pre transparentnosť verejných rozpočtov a informovanie verejnosti preto pokladáme za užitočné rovnakým spôsobom zhodnotiť aj návrh rozpočtu schválený vládou.

Analytické ukazovatele rozpočtovej politiky

Samotný rozdiel medzi deficitmi dvoch po sebe idúcich rozpočtových rokov veľa informácií neposkytne. Bilancia verejných financií sa môže meniť nielen aktívnymi krokmi vlády, ale aj kvôli rozdielom v dynamike ekonomiky či dobiehaním dôsledkov minulých politík. Adekvátnejšie možno rozpočtovú politiku posudzovať z dvoch pohľadov:

- *konsolidačné úsilie a fiškálny impulz* - oba ukazovatele vychádzajú z medziročnej zmeny analyticky upraveného salda verejnej správy a umožňujú agregovaný pohľad na vývoj verejných financií.
- *scenár nezmenených hospodárskych politík* - umožňuje posúdiť veľkosť potrebných opatrení na splnenie rozpočtových cieľov, vrátane zloženia konsolidačného balíčka, oproti hypotetickému scenáru vlády nerobiacej žiadne zmeny.

1. Konsolidačné úsilie a fiškálny impulz

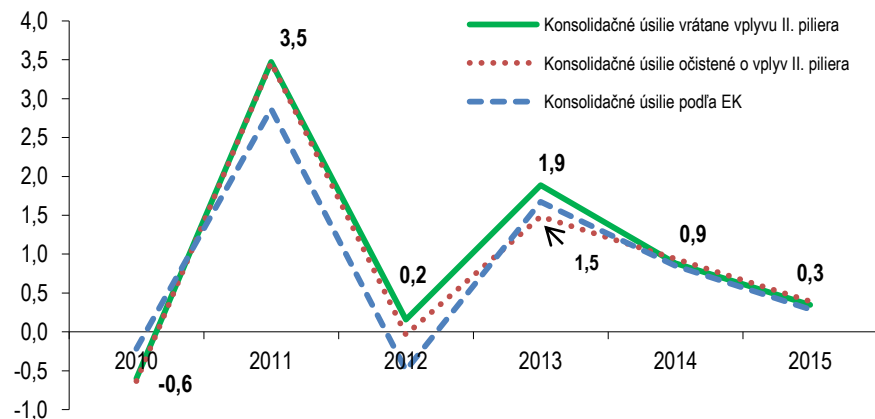
Konsolidačné úsilie umožňuje posúdiť veľkosť udržateľnej zmeny v salde dosiahnutého rozpočtovou politikou vlády. Inak povedané, meria ochotu vlády viac šetriť alebo míňať. Podľa metodiky definovanej IFP v [komentári IFP č. 2012/04](#) sa saldo verejnej správy upravuje o vplyv hospodárskeho cyklu na rozpočet (tzv. cyklická zložka), jednorazové opatrenia a vplyvy, náklady zavedenia druhého piliera dôchodkového systému, vplyv platených úrokov a vplyv výstavby diaľnic a rýchlostných ciest mimo bilancie verejnej správy. Vzhľadom na prebiehajúcu odbornú diskusiu o metodike výpočtu konsolidačného úsilia¹ a na význam

¹ Zmeny v druhom pilieri nemajú významný vplyv na dlhodobú udržateľnosť verejných financií (okamžité náklady zavedenia druhého piliera budú kompenzované úsporami výdavkov v budúcnosti). Na druhej strane, niektoré schválené zmeny v prvom pilieri sa pozitívne či negatívne prejavia až dlhodobo, a v konsolidačnom úsilí zahrnuté nie

zmien v druhom pilieri v konsolidačnom balíčku 2013 uvádzame konsolidačné úsilie aj zo salda neupraveného o vplyv zmien v druhom piliera (podrobný výpočet je v prílohe č.1).

Konsolidačné úsilie vyčísluje aj Európska komisia v rámci preventívnej časti Paktu stability a rastu, pričom cieľom je posúdiť, či daná členská krajina smeruje dostatočným tempom k naplneniu svojho strednodobého rozpočtového cieľa. V prístupe Európskej komisie ku konsolidačnému úsiliu existujú mierne odlišnosti, keďže saldo verejnej správy očisťuje iba o cyklickú zložku vyjadrenú prostredníctvom produkčnej medzery odhadnutej jednotnou metodikou a jednorazové opatrenia identifikované Európskou komisiou.

Konsolidačné úsilie (ESA95, % HDP)

Fiškálny impulz odhaduje príspevok rozpočtovej politiky vlády k medziročnej zmene agregátneho dopytu². Informuje o tom, či je rozpočtová politika vlády expanzívna alebo reštriktívna. V kombinácii s produkčnou medzerou³ charakterizuje, nakoľko rozpočtová politika pôsobí na ekonomiku stabilizačne (**proticyklicky**) alebo naopak vplyv ekonomického cyklu prehlbuje (správa sa **procyklicky**).

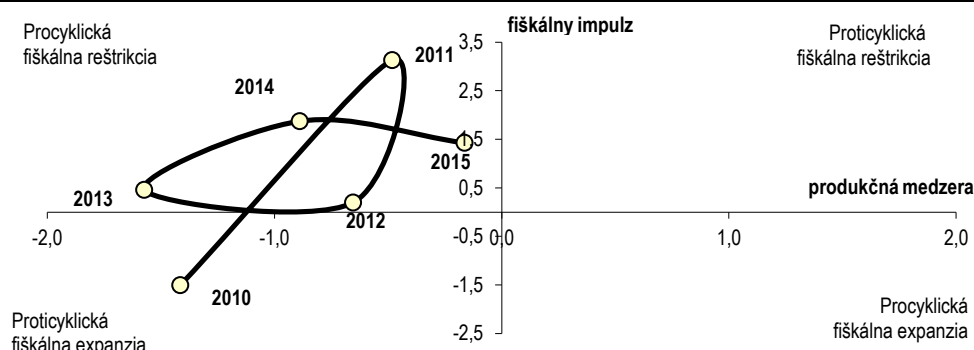
Pri výpočte **fiškálneho impulzu** sa saldo pre výpočet konsolidačného úsilia (saldo neočistené o vplyv druhého piliera) upraví aj o finančné vzťahy s rozpočtom EÚ. Dôvodom je to, že odvody do rozpočtu EÚ platené z národného rozpočtu nezvyšujú agregátny dopyt, kým na druhej strane samotné prostriedky z fondov EÚ majú neutrálny vplyv na saldo (sú tak na príjmovej, ako aj na výdavkovej strane), ale majú expanzívny vplyv na ekonomiku.

sú. Bude preto potrebné spresniť metodiku konsolidačného úsilia, aby z týchto dôvodov nedochádzalo k nekonzistenciám.

² Tento ukazovateľ nemožno automaticky považovať za príspevok k ekonomickému rastu, keďže výsledný vplyv závisí od reakcie ekonomických subjektov na rozpočtovú politiku vlády. Tá je zachytená najmä prostredníctvom konceptu fiškálnych multiplikátorov. Pozri aj Box a pripravovanú ekonomickú analýzu IFP o fiškálnych konsolidáciách.

³ Produkčná medzera vyjadruje rozdiel medzi potenciálnym HDP, t.j. HDP odhadnutého za predpokladu plného využitia výrobných faktorov a aktuálnym HDP.

Fiškálny impulz (ESA95, % HDP)

Zdroj: IFP

Slovensko by malo mať v rokoch 2012 a 2013 neutrálnu politiku (konsolidačné opatrenia v roku 2013 by mali byť kompenzované vyšším čerpaním prostriedkov z fondov EÚ). V ďalších rokoch by mala nasledovať procyklická fiškálna reštrikcia pri postupne sa uzatvárajúcej produkčnej medzere.

2. Scenár nezmenených politík

Scenár za predpokladu nezmenených hospodárskych politík (tzv. No-Policy-Change Scenario, ďalej len „NPC scenár“) opisuje hypotetický vývoj verejných financií za predpokladu, že by vláda a parlament neprijímali žiadne opatrenia ovplyvňujúce nastavenie hospodárskej politiky. Vývoj by bol podmienený len makroekonomickým vývojom a existujúcimi politikami vrátane práve účinnej legislatívy. Tento scenár umožňuje posúdiť veľkosť potrebných opatrení na dosiahnutie rozpočtových cieľov.

Zostavuje sa na obdobie pokrývajúce rozpočet verejnej správy, pričom východiskom je bilancia príjmov a výdavkov verejnej správy v bežnom roku. V prípade vládou schváleného rozpočtu je to očakávaná skutočnosť roku 2012. Z hľadiska techniky zostavovania scenára sa v prvom kroku táto bilancia upraví o jednorazové vplyvy a o položky, ktoré sa nebudú opakovať po východiskovom roku. V ďalšom kroku sa identifikujú také položky bilancie z východiskového roku, pri ktorých je už vopred známy vývoj v prognózovanom období. Zostávajúce položky bilancie východiskového roka sa upravujú podľa vopred zadefinovaných predpokladov, ako sú napríklad⁴:

- prognóza daňových príjmov je ovplyvnená iba makroekonomickým vývojom a existujúcou legislatívou, teda bez vplyvu akýchkoľvek nových legislatívnych opatrení, ktoré sa schvália v rámci prípravy trojročného rozpočtu verejnej správy,
- osobné výdavky (náklady práce) sa vyvíjajú v súlade s prognózovaným tempom rastu priemernej mzdy v súkromnom sektore,
- výdavky na tovary a služby sa vyvíjajú v súlade s prognózovaným tempom rastu cenovej hladiny (inflácia meraná CPI),
- výdavky na bežné transfery sú valorizované podľa existujúcej legislatívy (napríklad starobné a invalidné dôchodky, štátne sociálne dávky) alebo rastú podľa prognózovaného tempa rastu cenovej hladiny (inflácia meraná CPI),
- kapitálové výdavky sa vyvíjajú v súlade s prognózovaným tempom rastu HDP upraveným o elasticitu daňových a odvodových príjmov na HDP.

⁴ Detailnejšie je postup zostavovania NPC scenára uvedený v [Programe stability Slovenskej republiky na roky 2012 až 2015](#).

Veľkosť konsolidačných opatrení (ESA 95, % HDP)

	2013	2014	2015
1. Saldo VS pri NPC scenári*	-5,9	-5,4	-5,3
2. Saldo VS - rozpočet	-2,9	-2,4	-1,9
3. Veľkosť konsolidačných opatrení (2-1)	3,0	3,0	3,3
- v mil. eur	2 204	2 331	2 747

* NPC neuvažuje so zmenou úrokových nákladov z dôvodu horšieho salda VS a prípadnými zmenami v rizikových prémiech dlhu.

Za predpokladu nezmenených politík by deficit verejnej správy Slovenska dosiahol v roku 2013 hodnotu 5,9% HDP. Znamená to, že pri stanovenom ciele deficitu vo výške 2,9% HDP je potrebné prijať opatrenia s celkovým vplyvom 3,0% HDP, t.j. 2,2 mld. eur.

Opatrenia zapracované v rozpočte (tis. eur, ESA 95, rozdiely oproti NPC)

	kategórie	2013	2014	2015
Zvýšenie a zosúladenie maximálnych vymeriavacích základov	P	125 597	134 303	144 983
Zvýšenie odvodovej povinnosti SZČO a iné zmeny		49 701	68 288	86 318
- príjmy	P	54 784	78 005	97 700
- výdavky	V	-5 083	-9 717	-11 382
Zavedenie odvodovej povinnosti na príjmy z dohôd		132 045	138 710	147 025
- príjmy	P	133 922	140 667	149 274
- výdavky	V	-1 877	-1 957	-2 249
Zmeny v II. pilieri dôchodkového systému	P	737 021	541 901	573 295
Rozšírenie osobitného odvodu v bankovom sektore	P	84 602	84 602	5 398
Zavedenie dočasného odvodu z podnikania v regul. odvetviach	P	77 000	0	0
Zvýšenie poplatku pri registrácii automobilov	P	27 775	28 328	29 004
Zmeny v sadzbách daní z príjmov	P	351 240	378 415	405 909
Znovuzavedenie koncesionárskych poplatkov	P	73 881	73 979	73 988
Príjmy samosprávy z grantov	P	-134 422	-140 872	-147 917
Digitálna dividenda - príjem z predaja voľných frekvencií	P	130 000	0	0
Nový systém financovania zásob ropy		197 915	199 971	202 171
- príjmy	P	100 000	100 000	100 000
- výdavky	V	97 915	99 971	102 171
Ostatné zmeny v príjmoch*	P	60 662	101 292	117 989
Zníženie osobných a prevádzkových výdavkov v štátnom rozp.	V	320 787	431 366	568 345
Úspory ostatných výdavkov v štátnom rozpočte	V	121 752	252 502	279 832
Úspory výdavkov samosprávy	V	427 261	352 789	608 856
Úspory výdavkov ostatných subjektov verejnej správy	V	100 777	161 507	242 920
Zvýš. výdavkov v zdravotníctve v nadväznosti na zvýš. príjmov	V	-137 189	-157 369	-172 208
Rezerva na krytie výpadkov spojených s otvorením II. piliera	R	-229 138	-17 567	-18 484
Rezerva na možný zhoršený vývoj ekonomiky	R	-313 004	-301 528	-400 832
Celkové zmeny		2 204 264	2 330 616	2 746 593
(v % HDP)		3,0	3,0	3,3
- príjmy		1 822 063	1 520 619	1 549 623
(v % HDP)		2,4	1,9	1,9
- výdavky		924 343	1 129 092	1 616 286
(v % HDP)		1,2	1,4	1,9
- rezervy		-542 142	-319 095	-419 316
(v % HDP)		-0,7	-0,4	-0,5

Pozn.: ide o vplyv na saldo VS, t.j. (+) znamená zlepšenie a (-) zhoršenie salda

* Ide napríklad o obmedzenie paušálnych výdavkov a zrušenie paušálu pri prenájme, obmedzenie odpočítateľnej položky na manželku/manžela, zvýšenie spotrebnej dane z tabakových výrobkov, zmeny v nedaňových príjmoch.

Rozpočet verejnej správy v roku 2013 obsahuje príjmové opatrenia v celkovej výške 1,8 mld. eur. Ide napríklad o zmeny v zákone o sociálnom poistení, zmeny v zákone o dani z príjmov (zvýšenie sadzby dane z príjmov právnických osôb na 23%, zavedenie druhej sadzby dane z príjmov fyzických osôb vo výške 25%), rozšírenie osobitného odvodu v bankovom sektore a zavedenie dočasného odvodu z podnikania v regulovaných odvetviach. V rámci nedaňových príjmov sa očakáva najmä jednorazový príjem z digitálnej dividendy a príjmy z nového systému financovania núdzových zásob ropy.

Na strane výdavkov ide o konsolidačné opatrenia v celkovej výške 1,0 mld. eur, ktoré spočívajú najmä v úsporách osobných a prevádzkových výdavkov štátneho rozpočtu a úsporách výdavkov samosprávy. Zároveň tu došlo aj k vytvoreniu dvoch druhov rezerv. Prvá rezerva slúži na krytie prípadných výpadkov spojených s otvorením druhého piliera, čo súvisí s neistotou ohľadom počtu ľudí, ktorí sa rozhodnú prestúpiť výlučne do priebežného dôchodkového piliera a jeho rozloženia medzi rokmi 2012 a 2013. Druhá rezerva slúži na pokrytie prípadných rizík zo zhoršenia makroekonomického vývoja.

BOX: Čo (ne)vieme o fiškálnej konsolidácii?

Na rozdiel od monetárnej politiky neexistuje pri fiškálnej politike širší konsenzus ohľadom jej vplyvu na ekonomiku. Výsledky zahraničných štúdií sú rôznorodé. Hlavným dôvodom je, že fiškálna politika ovplyvňuje dynamiku ekonomiky nielen kvantitatívne, ale najmä po stránke kvalitatívnej. Preto môžu mať dve objemovo totožné konsolidácie výrazne odlišné dopady na dynamiku HDP, v závislosti od štruktúry ich opatrení. Keďže monetárna politika pôsobí najmä jedným nástrojom (úrokovými mierami), kvalitatívny faktor nie je pri nej výrazný. Ďalším problémom pri odhadovaní dopadu fiškálnej konsolidácie na dynamiku HDP je praktická nemožnosť pozorovania alternatívneho vývoja bez zmeny vládnych politík.

Veľkosť fiškálnych multiplikátorov (vplyvu jednotlivých opatrení na ekonomiku) závisí od množiny viacerých premenných. Zásadne závisí od konkrétnej krajiny, času a samotnej štruktúry konsolidačného (či stimulačného) balíčka. Veľkosť fiškálnych multiplikátorov ovplyvňuje množina *keynesiánskych* a *nekeynesiánskych* parametrov. Hlavnými parametrami keynesiánskeho prístupu sú sklon ku spotrebe a sklon k dovozom. Medzi nekeynesiánske vplyvy patria očakávania verejnosti, fungovanie finančných trhov a veľkosť verejného dlhu. Veľkosť multiplikátora tiež ovplyvňuje dočasnosť či trvalosť opatrení. Diskutovanou otázkou je interakcia monetárnej politiky s fiškálnou konsolidáciou. Podľa odhadov EK môže monetárna politika až zdvojnásobiť pôvodnú odozvu na fiškálnu konsolidáciu (jesenná prognóza EK, 2010).

Napriek neistote ohľadne parametrov a transmisných kanálov vydal Medzinárodný menový fond (MMF) orientačné odhady veľkosti multiplikátorov (tzv. „rule of thumb“). Vo všeobecnosti majú väčšie ekonomiky vyššie hodnoty multiplikátora, otvorené ekonomiky naopak nižšie. Pre malé otvorené ekonomiky ako je Slovensko sú multiplikátory odhadované na menej než 0,5, kým pre veľké ekonomiky sa ich odhady pohybujú v intervale od 0,5 do 1,5 (Spilimbergo, 2009). No v súčasnosti, keď v ekonomikách prevláda neistota sa ukazuje, že by krátkodobé fiškálne multiplikátory mohli byť ešte vyššie. Najnovšia ekonomická prognóza MMF (IMF WEO, 10/2012) potvrdzuje, že s ohľadom na súčasné okolnosti (negatívna produkčná medzera, globálna neistota, menová politika obmedzená blízkosťou nulovej úroveňovej miery s nutnosťou konsolidácie vo viacerých krajinách súčasne) došlo v porovnaní s predkrízovým obdobím k nárastu fiškálnych multiplikátorov.

Hodnoty multiplikátorov sa tiež líšia podľa toho, či konsolidácia prebieha na príjmovej alebo výdavkovej strane. Viacero štúdií sa zhoduje v tom, že na výdavkovej strane má najmenší krátkodobý aj dlhodobý negatívny efekt konsolidácia cez transfery. Krátkodobý negatívny je konsolidácia cez zníženie výdavkov na spotrebu vlády. *Najnepriaznivejší efekt má úspora na strane verejných investícií.* Z príjmovej strany krátkodobý aj dlhodobý rast najmenej tlmi znížovanie deficitu cez spotrebné a majetkové dane. Naopak rast daní zo zisku a miezd má negatívny dlhodobý efekt (jesenná prognóza EK, 2010, Cogan, Taylor, Volker, Wieland, Wolters (2012), Kluyev (2012), Hurnik (2004), Elekdag, Epstein, Moreno-Badía (2006)).

O relatívnych výhodách konsolidácie prostredníctvom príjmov a výdavkov nepanuje medzi ekonómami zhoda. Podľa výsledkov vplyvnej série štúdií Alesinu a Ardagneovej konsolidácia prevažne na výdavkovej strane spôsobí menšie výpadky na HDP v porovnaní s konsolidáciou založenou na zmenách v daniach. (Alesina, Ardagna 2012, 2009). V nedávno zverejnenej štúdií MMF (Battiny a kol., 7/2012) autori naopak zistili, že v čase recesie nesie so sebou výdavková konsolidácia oveľa väčšie náklady v krátkodobom aj strednodobom časovom horizonte, než konsolidácia prostredníctvom príjmov. Rozdiely v odhadoch a záveroch sú pravdepodobne spôsobené nepozorovanými rozdielmi medzi krajinami, napríklad v reakcii monetárnej politiky či východiskových charakteristikách verejných financií.

Upozornenie

Materiál prezentuje názory autorov a Inštitútu finančnej politiky, ktoré nemusia nutne odzrkadľovať oficiálne názory Ministerstva financií SR. Cieľom publikovania komentárov Inštitútu finančnej politiky (IFP) je podnecovať a zlepšovať odbornú a verejnú diskusiu na aktuálne ekonomické témy. Citácie textu by sa preto mali odkazovať na IFP (a nie MF SR), ako autora týchto názorov.

Literatúra

- Alesina A., Ardagna S.: Large Changes in Fiscal Policy: Taxes versus Spending, NBER WP, 2009
- Alesina A.: The Output Effect of Fiscal Consolidations , CEPR DP, 2012
- Batini N., Callegary G.: Successful Austerity in the United States, Europe and Japan, IMF WP, 2012
- IMF: World Economic Outlook, 2012
- Cogan, Taylor, Volker, Wolters: Fiscal Consolidation Strategy, CEPR Discussion Papers 2012.
- de Castro, González-Páramo, Hernández de Cos: Fiscal consolidation in Spain: dynamic interdependence of public spending and revenues, Fundación SEPI 2004.
- Elekdag, Epstein, Moreno-Badajoz: Fiscal Consolidation in Israel: A Global Fiscal Model Perspective, Emerging Markets Finance and Trade 2007.
- European Commission: European Economic Forecast, Autumn 2010 (jesenná prognóza EK)
- Spilimbergo A.: Fiscal Multipliers, IMF staff position note, 2009
- Hernández de Cos, Moral-Benito: Endogenous fiscal consolidations, Banco de España Working Papers 2011.
- Hurník: Fiscal Consolidation in General Equilibrium Framework (the case of the Czech Republic), Prague Economic Papers 2004.
- Klyuev, Snudden, Effects of Fiscal Consolidation in the Czech Republic, IMF WP 2012.
- Sutherland, Hoeller: Fiscal Consolidation: How Much, How Fast and by What Means?, OECD Economic Policy Papers 2012.
- Tytell, Yakadina, Martin: France: Lessons from Past Fiscal Consolidation Plans, IMF Working Papers 2011.

Príloha č. 1 - Konsolidačné úsilie a fiškálny impulz

Konsolidačné úsilie vlády v rokoch 2010 až 2015 (ESA95, % HDP)						
	2010	2011	2012	2013	2014	2015
1. Čisté pôžičky poskytnuté / prijaté	-7,7	-4,8	-4,7	-2,9	-2,4	-1,9
2. Cyklická zložka	-0,4	-0,1	-0,2	-0,5	-0,3	0,0
3. Jednorazové efekty	-0,2	-0,5	0,2	0,5	0,0	0,0
- dočasné zvýšenie NČZD u DPFO	-0,3	-	-	-	-	-
- príjmy Sociálnej poisťovne z oddĺženia zdravotníctva	-	0,1	-	-	-	-
- príjem DPH z PPP projektu	-	0,2	0,1	-	-	-
- príjmy z telekomunikačných licencií	-	0,1	-	-	-	-
- odpustenie pohľadávok voči nefinančným spoločnostiam	-0,1	-	-	-	-	-
- povodne	-0,2	-	-	-	-	-
- mimoriadny odvod bankového sektora	-	-	0,1	-	-	-
- osobitný odvod z podnikania v regulovaných odvetviach	-	-	-	0,1	-	-
- otvorenie druhého piliera (1.9.2012-31.1.2013)	-	-	0,1	0,3	-	-
- časové rozlíšenie záväzkov nemocníc a železničných spoločností	0,4	-0,9	-	-	-	-
- digitálna dividenda	-	-	-	0,2	-	-
4. Vplyv platených úrokov	-1,3	-1,6	-1,8	-1,9	-1,9	-2,0
5. Výstavba diaľnic a rýchlостných ciest mimo bilancie VS	0,7	0,3	-0,1	-0,2	-0,2	-0,2
- stavebné náklady PPP projektov	0,7	0,4	0,1	-	-	-
- platby štátu za dostupnosť PPP projektov znížené o výdavky na údržbu a prevádzku	-	0,0	-0,1	-0,2	-0,2	-0,2
- prijaté úvery NDS	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
- splátky istiny úverov NDS	-0,1	-0,1	-0,1	0,0	0,0	0,0
6. Cyklicky upravené primárne saldo o jednorazové efekty (1-2-3-4-5)	-6,4	-2,9	-2,8	-0,9	0,0	0,3
Konsolidačné úsilie vrátane druhého piliera	-0,6	3,5	0,2	1,9	0,9	0,3
<i>p.m. Konsolidačné úsilie očistené o II. pilier</i>	<i>-0,6</i>	<i>3,5</i>	<i>0,0</i>	<i>1,5</i>	<i>0,9</i>	<i>0,4</i>

Pozn.: ide o vplyv na saldo VS, t.j. (+) znamená zlepšenie a (-) zhoršenie salda

Zdroj: Ministerstvo financií SR

Fiškálny impulz (ESA95, %HDP)						
	2010	2011	2012	2013	2014	2015
1. Čisté pôžičky poskytnuté / prijaté	-7,7	-4,8	-4,7	-2,9	-2,4	-1,9
2. Cyklická zložka	-0,4	-0,1	-0,2	-0,5	-0,3	0,0
3. Jednorazové efekty	-0,2	-0,5	0,2	0,5	0,0	0,0
4. Platené úroky	-1,3	-1,6	-1,8	-1,9	-1,9	-2,0
5. Výstavba cestnej infraštruktúry mimo bilancie VS	0,7	0,3	-0,1	-0,2	-0,2	-0,2
6. Cyklicky upravené primárne saldo (1-2-3-4-5)	-6,4	-2,9	-2,8	-0,9	0,0	0,3
7. Vplyv vzťahov s EÚ	2,1	2,4	2,4	3,8	2,8	1,7
- príjmy z rozpočtu EÚ	2,9	3,3	3,3	4,8	3,7	2,6
- odvod do rozpočtu EÚ	-0,8	-0,8	-0,9	-1,0	-0,9	-0,9
8. Agregátne saldo vrátane EÚ efektu a PPP projektov (6-7)	-8,5	-5,4	-5,2	-4,7	-2,8	-1,4
9. Fiškálny impulz	-1,5	3,1	0,2	0,5	1,9	1,4

Pozn.: ide o vplyv na saldo VS, t.j. (+) znamená zlepšenie a (-) zhoršenie salda

Zdroj: Ministerstvo financií SR